

## **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УЧАСТІ АДВОКАТА У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ**

сьогодні у всіх цивілізованих, правових, демократичних країнах право на захист є одним з основних прав людини і громадянина. Згідно ст. 59 конституції України для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Головним арбітром, який покликаний вершити правосуддя відповідно до букви закону є суд, який діє винятково на засадах законності, рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, гласності, змагальності сторін, додержання презумпції невинуватості в умовах незалежності і недоторканості суддів. Проте безпосередня участь адвокатури у судових засіданнях дозволяє всебічно представити і захистити права та законні інтереси сторін.

Згідно п.1 ч.1 ст.1 Зу «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012р. адвокат – фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені цим Законом, тоді, як адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту і здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів. у господарському процесі відповідно до ст.1 даного Закону адвокат може здійснювати лише представництво та надавати інші види правової допомоги, під якими розуміється: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення.

ст. 28 Господарського процесуального кодексу відносить адвоката до числа представників, відповідно до ч.1 ст.6 Зу «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє дер-

жавною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Згідно ч. 6 ст. 28 ГПК повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватися ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором. до ордеру обов'язково додається витяг з договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. витяг засвідчується підписом сторін договору, а ст. 26 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», до цього переліку відносить ще й довіреність.

сьогодні до основних елементів лавової позиції у справі належить: законність вимог клієнта, наявність юридичних фактів, що обґрунтовують ці вимоги та можливість підтвердження їх допустимими доказами, а також юридичну перспективу справи.

одним із найбільш дискусійних питань, щодо діяльності адвокатури в господарському судочинстві є можливість участі декількох адвокатів на боці однієї сторони. о. Гетманцев, посилаючись на те, що чинне законодавство не містить обмежень щодо числа представників, які можуть захищати в суді інтереси однієї сторони, проте їх позиція має бути взаємоузгодженою, і виникнення правових колізій між їх правовою позицією під час розгляду справи в суді недопустимо.

участь адвоката в господарському процесі може обмежуватися в силу прямої вказівки закону, зокрема ст. 28 і 29 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». містить перелік підстав перелік підстав для відмови в укладенні, розірвання і припинення договору про надання правової допомоги.

крім того одним із найпоширеніших питань, що виникають у клієнта при зверненні до адвоката є можливість оплати його послуг іншою стороною. так як сторони спору несуть судові витрати на його ведення, які доволі часто є значними, тому є справедливим право сторони, яка виграла спір, на відшкодування судових витрат зі сторони, яка програла. значну частину судових витрат становлять саме оплата послуг адвоката, тому сторони спору намагаються, якщо не мінімізувати такі витрати, то стягнути їх у майбутньому з іншої сторони у випадку виграшу спору. ч. 5 ст. 49 ГПК України передбачає, що суми, які підлягають сплаті за послуги адвоката,

покладаються: при задоволенні позову – на відповідача, при відмові в позові – на позивача, при частковому задоволенні позову – на обидві сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог. Отже, чинне законодавство чітко передбачає можливість відшкодування витрат адвоката в господарському процесі шляхом покладення їх на сторону, яка програла спір.

ч. 3 ст. 48 ГПК України передбачає, що витрати, які підлягають сплаті за послуги адвоката, визначаються у порядку, встановленому Зу «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ч. 3 ст. 30 зазначає, що гонорар є основною формою винагороди адвоката і при встановленні його розміру враховуються складність справи, кваліфікація і досвід адвоката, фінансовий стан клієнта та інші істотні обставини. Гонорар має бути розумним та враховувати витрачений адвокатом час.

однак законодавство не передбачена можливість і надання адвокатом безоплатної правової допомоги у господарському процесі. Зу «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011р. ст. 14-16 закріплює перелік суб'єктів, які мають право на одержання і які зобов'язані надавати безоплатну вторинну правову допомогу.

адвокатура – це важливий правовий інститут будь якої держави, який стоїть на захисті прав громадян і віддзеркалює стан і рівень демократії в країні. від того, наскільки вона міцна, організована, законодавчо захищена, у значній мірі залежить впевненість кожного громадянина у своєму добробуті, успішності підприємництва.